

Izhaja ob 4. kvartalu.
Stane mesečno Din 45.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
—
Oglasi po tarifu
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 72, ponoči tud
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 494.
Podružnici: Maribor, Burvanova ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
—
Račun pri poštah čk. zavoda: Ljub-
ljana št. 11.843. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 16. septembra.
Likvidacija posebnega muslimanskega kluba v korist obči nacionalni organizaciji in naša temu razveseljivemu dejstvu sledeča izjava, naj bi prvi verski stranki v Jugoslaviji sledila v prostovoljnem razpustu še druga, to je naša SLS, niso našla milosti v očeh glasila ljubljanskega škofa. Taj, da bi SLS bila verska stranka, češ, da ima v cerkveni organizaciji SLS avtonomijo in samoodločbo.

V tem oziru je pač odveč vsaka polemika. Rimska kurija svojim strankam seveda ne izdaja dnevnih povelj, kakor armadna vodstva. S tem pa ni rečeno, da vrhovno vodstvo Rima ni prav krepko. Organizacija SLS je v stvari identična s cerkveno organizacijo. Razni odbori, vodstva, kmečke zveze, društva, vse to je emanacija iste in enake volje. Brez duhovščine ni SLS nič. Škof pa je in ostane v stranki poslednja in kanonski pokornosti, je za mislečega sodnika zadostno. Ko je Sušteršič prišel v nesoglasje z drugimi, je škof razsodil proti njemu. Nešteti pisarni akti dokazujejo direktno odločanje škofa v partijskih zadevah.

Škofje pa delajo, kar Vatikan želi in predpisuje. Ako bo rimska kurija videla, da je za njeno evropsko, zlasti istočno politiko to koristno, lahko jutri navede škofe, da nastopijo za monarhizem in centralizem v Jugoslaviji, kakor so to dosledno delali v Avstriji. Cerkevna politika je jako elastična in kar je včeraj preklinala, dostikrat jutri blagoslovlja, n. pr. fašizem. Kjer papeški politiki kaže, brani narodno idejo (n. pr. Poljake proti ruskem carstvu), ravno tako pa zatira na željo Italije narodni jezik v Primorju.

Nalovo je tajiti, kar vidi ves svet: Da rimska kurija po svoji potrebi vzbudi klerikalne stranke, ali pa jih umakne. V Franciji n. pr. se ji zdi posebna stranka že nekaj časa nekoristna za njene namene. Zato tam ni nobene klerikalne stranke. V Italiji je bila politika rimske kurije zelo spremenljiva. Odločil ni ljudski interes, ampak vladohlepni cilji Vatikana. V Nemčiji je bil vesoljni klerikalizem na delu proti formaciji edinstvene Nemčije, vneval se pa je za federalizem in partikularizem. Sele, ko je politika Nemčije krenila v vode, ki so bile deloma paralelne Vatikanu, zlasti napram svobodomiselnim stranki in Anglosom, je ščuvanje klerikalizma prenehalo. Vzporedni interes nemškega papeštva se je pokazal ob izbruhu vojne, v katero je papež Avstrijo naravnost pozival, med vojno, ko je rimska kurija stala z Nemčijo, po vojni, ko preganjanje nove nacionalne države.

En faktor v tem koleusu je naša SLS. Rimska kurija ni zadovoljna z ustanovitvijo Jugoslavije, boji se, da bi se preveč okrepila in joče po avstro-ogrski politiki, ki so ji bili katoliški Slovenci in Hrvati sredstvo in orodje za podjarmljenje Srbstva. Ta ideal je spaval po vodi. Sedaj treba »stražiti ob Drini«, da se bratje preveč ne zblizajo in nacionalno popolnoma ne ujedinijo. Odtod namerak »ljubav« za Slovenstvo in Hrvatstvo. Naša SLS in politična duhovščina, to so le figurice na veliki rimski šahovski deski. Ti reveži si domišljajo, da so »avtonomni«, a niti toliko moči nimajo, da bi zaropotali nad izjavitvami, ki ga v prid fašizmu vrši oficijalna cerkev zoper Slovence in Hrvate v Julijski Krajini. Niti ust si ne upajo odpreti za nje in tudi ne za narodno bogoslužje!

Ob konfodatskih pogajanjih se je jasno videlo, kje je pravo vodstvo SLS. V vseh vprašanjih, kjer cerkev mora z državo nujno računati, stoji naj domači klerikalizem proti državi, ter ne privošči jugoslovnski vladi, kar je blagoslovljala Dunaju.

Je res, da more tudi klerikalna stranka biti državni naklonjena, a to je vse le do preklica, dokler rimski kuriji to ugaia in je v skladu z njenim političnim konceptom. Tak partijotizem do preklica ne more biti trajen temelj državi.

SLS v Jugoslaviji je iz Avstrije prevzel anarhizem, ki ga rimska kurija spretno uporablja. Če je povsem dobro mogoče v Franciji in Angliji in se bliža tudi v Italiji, da so katoličani člani raznih strank, ki nič nečejo njihovim verskim idealom, temveč jih ščitijo, zakaj mora v Jugoslaviji slovenski kmet verjeti, da je konfesionalna stranka potrebna? Dopovedati se mu vsled tega mora, da sta vera in njeno svobodno udejstvovanje ogrožena. Peklenski ogenj in slikanje namišljenih strahov na steno so glavna bojna sredstva SLS.

Naša država je v procesu konsolidacije, naš narod v nastajanju in amalgamiranju. Sam obstoj konfesionalne stranke, ki umetno izločuje iz občega političnega in kulturnega življenja pod versko zastavo in del, je še manifestacija odpora proti ideji državnega in narodnega ujedinevanja. Če nič drugega ne bi bilo, če ne bi bilo tisočev strupenih člankov, govorov, propovedi proti Srbstvu in proti edinstvu in državi, že

Nikićeva usoda zapečateni?

Po eni verziji g. Uzunović za Bledu ni uspel s svojo akcijo proti dr. Nikiću in Maksimoviću, po drugi verziji je pa Nikićeva usoda že zapečateni. — Nezadovoljstvo pri pašičevcih, veliko zadovoljstvo pri St. Radiću. — Prazne kombinacije z demokratsko-zajednico.

Beograd, 16. septembra. p. Povratek ministrskega predsednika Uzunovića z Bleda je pričakovala beogradska javnost z največjim zanimanjem. Zaradi najrazličnejših kombinacij, o katerih so splošno zelo živahno razpravljali, je vladala v Beogradu popolna nejasnost. Večina ministrov je bila ves dan zelo vznemirjena, ker tudi oni niso vedeli, kaj se godi in so celo zaprosili novinarje za informacije.

Sigurno je, da se je g. Uzunović odločil za koncesije tako Radiću kot Pašiću, da bi uvrstil svoj položaj. Z odstranitvijo Maksimovića iz kabineta naj bi bilo obema ustreženo, Radiću pa še posebej z izločitvijo dr. Nikića. Po enih informacijah je doživel g. Uzunović glede ministrov Maksimovića in Nikića na Bledu neuspeh, po drugih vesteh pa je vprašanje dr. Nikića rešeno in bo minister za šume in rudnike izstopil iz vlade še pred sestankom Narodne skupščine. Sam dr. Nikić, s katerim je vaš dopisnik danes večkrat govoril, ni imel vesti o svoji nadaljnji usodi. Kot najverjetnejše so zatrejali, da prevzame Nikićev resort minister za agrarno reformo Milan Simonović, čigar portfelj dobe radićevci kot kompenzacijo za ministrstvo za šume in rudnike. Minister Simonović pa je izjavil novinarjem, da ne bi mogel sprejeti resorta za šume in rudnike, ako vstopi v vlado Stjepan Radić. Vsekakor želi pred vsako spremembo resorta povprašati predsednika stranke za mnenje.

Prosvetni minister Miša Trifunović je danes izjavil vašemu dopisniku, da bo po 1. oktobru v prestolici vsekakor veliko bolj živahno, da se izpopolni vlada in da je celo pričakovati novih grupacij. Zanimivo je, da imenujejo za naslednika notranjega ministra Maksimovića Milorada Vujičića, ki je sedaj minister za javna dela. Politični krogi naglašajo, da tvori ml. predsednik in ministra Miša Trifunović in dr. Srškić triumvirat, ki ustvarja novo situacijo oziroma skuša uvrstiti položaj sedanjega kabineta iz strahu pred Pašićem in Radićem. Zlasti povdarjajo napeto razmerje med dr. Nikićem in dr. Srškićem, ki sta bila še do pred kratkim intimna prijatelja.

Ker ostane vladar v Franciji najbrže do konca septembra, ni računati pred oktobrom s spremembami v kabinetu. Predsednik Uzunović bo bržčas porabil ta čas za politične transakcije in še naprej sondiral teren za nadaljnje po-

Uzunović o svoji avdijenci na Bledu

Kralj je le podpisal ukaz o prenosu vladarske oblasti. — Vsa aktualna notranjepolitična vprašanja odložena.

Beograd, 16. septembra p. Min. predsednik Uzunović se je povrnil v Beograd nocoj okrog 11., ker je imel vlak skoro dve uri zamude. Vaš dopisnik je na kolodvoru ustavil predsednika vlade, ki mu je podal sledečo izjavo: Vedel sem, da bo moja nenadna vožnja na Bled izzvala komentarje, ki sem se jim pa prisrčno smejal. Mislim sem si, da vam bo vse jasno, ko ste izvedeli za odpotovanje kralja v inozemstvo. Naravno je, da v tem kratkem času, ko sem bil pri kralju, nisem mogel z njim razpravljati o tako važnih zadevah, kot so na dnevnem redu. Čakali ste na mene, da izveste vesti, ki jih pa ni. Rečem vam, da ni bilo mogoče s kraljem o tako važnih stvareh govoriti in da se teh zadev nisva niti dotaknila. Kralj mi je le podoisal ukaz, s katerim se za čas njegovega bivanja v inozemstvu prenese vladarska oblast na ministrski svet. Min. predsednik je potem govoril o uredbi o novinarjih, ki se mora donesti v soglasje z novinarji in lastniki listov, da bi mogel na ta način naš tisk doseči primerno višino. Min. predsednik je potem ponovil svojo izjavo ostalim novinarjem in se odpeljal domov.

Vaš dopisnik se je nato razgovarjal z državnim podtajnikom v ministrskem predsedništvu Andro Petrovićem, ki je spremljal g. Uzunovića na Bled, in se tudi z njim vrnil v Beograd. G. Petrović je izjavil, da za sedaj ni pričakovati nobenih izprememb in da se tudi ne bosta zasedla resorta pravde in ver, kakor so splošno pričakovali. Tudi državni podtajnik misli, da na Bledu ni bilo časa, da bi mogel predsednik vlade razpravljati s kraljem o vprašanjih, ki so na dnevnem redu.

Iz izjav min. predsednika Uzunovića in drž. podtajnika Petrovića se vidi, da so aktualne zadeve za kratko dobo odložene. G. Uzunović je pri svoji avdijenci le sondiral teren in skušal uvrstiti položaj svojega kabineta.

Odbor za izenačenje davkov
Beograd, 16. septembra. p. Skupščinski odbor za izenačenje neposrednih davkov je popoldne nadaljeval razpravo o poslednjem poglavju čl. 106., ki določa, da se morejo davku zavezani obdavčiti ne le po stvarnih dokazih, ampak tudi po načinu življenja. Ta člen je dobil dodatek, da poslanci in člani oblastnih skupščin ne plačujejo davkov. Čl. 104. je bil rezerviran, brez izpremembe pa je bil sprejet člen 105., ki se nanaša na obdavčenje obresti in dividend. Odbor je potem sprejel člena 106. in 107., ki se nanašata na določevanje davka, vendar z izpremembo, da dobe gospodarska podjetja, ki niso dolžna polagati javno svoje račune, za prijavo davka štirimesečni rok in ne tri mesece, kakor je predvideval načrt.

slavje se hoče sporazumeti, a Rim hoče vse podvreči. V tem duhu, a žal še v zelo izkvarjeni obliki je vzgojena SLS.

Obstoj SLS v Jugoslaviji je Slovence politično neizmerno oslabil. Sprejeti s toplo ljubsenijo so Slovenci, ko so posadili jezuitsko kapo na glavo in širili mrak in mržnjo rimske smiselnosti proti državi, izgubili na simpatijah.

Ako se Slovenci morejo otestiti klerikalizma, bo vsa njih duševna in ekonomska potenca padla njim in celi državi v korist na tehtnico. Če pa ostanejo pleten tuje sile, samim sebi puščajo kri.

stopanje. Pašičevci so zelo nezadovoljni radi oteževanja povratka Nikole Pašića na čelo državne uprave, vendar pa računajo še nadalje s tem, da bo imela uspeh njihova akcija, ki so jo začeli. V Beograd se je pripeljal danes osebni tajnik Pašićev Sokolović, ki je imel daljšo konferenco s podpredsednikom kluba radikal. poslancev Ilijem Mihajlovićem. Po tem sestanku je sklical h konferenci nekaj uglednih prvakov Pašičeve skupine. Zato se je zvečer zopet mnogo govorilo o sporočilih Nikole Pašića, ki da jih je poslal po svojem tajniku svojim somišljenikom.

Sprito takega položaja v vladi in radikalni stranki postajajo razmere vedno bolj zamotane. To dokazuje tudi velika množica fantastičnih, pa tudi realnih kombinacij o načinu, kako naj bi se politični odnosi rešili. Značilno je, da trde nekateri radikalni krogi, ki so sicer na dobrih nogah z radikalnim centromom in skupino Nikole Pašića, da je sedaj zelo aktualno vprašanje vstopa demokratske zajednice v vlado, pa tudi Koroševih klerikalcev. Z druge strani pa izjavljajo demokratski krogi, da zajednica nikakor ne bo prišla v kombinacijo z radikalni zaradi kritične in nejasne situacije v radikalni stranki sami. Značilno je, da sedaj naglašajo celo ono krilo demokratske stranke, ki je bilo doslej za vstop v vlado, da sedaj ni zato pripravljen trenutek. Iz vsega tega se bo, kakor vse kaže, razvila situacija le v okviru vladne večine, to je radikalov in radićevcev.

Hrvatski federalistični klub je nocoj povedal svoje mnenje o situaciji. Dejal je, da vstraja Stjepan Radić na tem, da se izloči dr. Nikić iz vlade in da potem sam stopi vanjo, da bi mogel na ta način zboljšati naravnost obupen položaj, v katerega je zabredla njegova stranka.

Zeneva, 16. septembra. n. Stjepan Radić je sprejel danes v Zenevi nekaj jugoslovnskih novinarjev, ki so ga povprašali za mnenje o trenutnem položaju v domači notranji politiki. Radić je odgovoril: »Baš danes popoldne sem dobil informacije iz Zagreba in Beograda. Situacija je zelo dobra in sem z njo popolnoma zadovoljen.« Na nadaljnje vprašanje, kaj je na stvari z verzijo, da ima on vstopiti v novo vlado kot minister za socialno politiko, je odgovoril Stjepan Radić: »To je zelo važen portfelj. Toda po mojem mnenju zahtevajo narodni interesi, da se resortu prosvete posveča več pozornosti. Ali ta stvar se bo rešila, ko se povrtno v Beograd.«

Izvolitev nestalnih članov Sveta Društva narodov

Na včerajšnji seji skupščine Društva narodov so bili izvoljeni nestalni člani Sveta. — Poljski priznana pravica do ponovne izvolitve po poteku mandata. — Protest Uruguaya. — Prva seja novega Sveta.

Zeneva, 16. septembra. a. Pri volitvi nestalnih članov Sveta Društva narodov za dobo treh let so dobile od 49 oddanih glasov Poljska 44, Čile 41 in Rumunija 30. Za dobo dveh let so bile izvoljene Kolumbija s 47, Holandija s 47 in Kitajska s 34 glasovi. Svet Društva narodov je sedaj sestavljen nastopno: Pet stalnih članov: Nemčija, Anglija, Francija, Italija in Japonska; trije člani za dobo treh let: Poljska, Čile in Rumunija; trije člani za dobo dveh let: Kolumbija, Holandija ter Kitajska in trije člani za dobo enega leta: Belgija, Češkoslovaška in San Salvador. V posebnem glasovanju se je Poljski s 36 od 48 oddanih glasov priznala pravica, da bo lahko zopet izvoljena, ko poteče njen mandat leta 1929.

Vodja nemške delegacije dr. Stresemann je izjavil po volitvah, da bo Svet Društva narodov po sedanjih sestavi odlično odgovarjal svoji nalogi, in je izrazil obenem svoje zadovoljstvo nad izidom glasovanja.

Predsednik skupščine dr. Nitti je prečital pismo uruguayske delegacije, ki izjavlja, da odstopa od vsake kandidature v Svet Društva narodov. Uruguayska delegacija se zahvaljuje skupščini za zaupanje, ki ji je bilo izkazano tekom zadnjih štirih

let in zagotavlja obenem Društvu narodov svojo zvestobo do idealov te institucije. Svojo kandidaturo pa umika v znak protesta, ker so se na zborovanju zastopane države latinske Amerike brez ozira na ostale države latinske Amerike vezale na gotovo kandidaturo.

Po volitvi nestalnih članov Sveta in po nekaterih sporočilih glede na poslovnik se je seja zborovanja Društva narodov zaključila ob 13.15. Prihodnja seja se bo vršila v soboto dopoldne. Razpravljala bo o prvih poročilih, odobrenih že v odborih, in o resolucijskih načrtih.

Na novo sestavljeni Svet Društva narodov se je sestel ob 5. popoldne k tajni seji. Ob šestih se je pričela prva javna seja. Ker se je Stresemann odrekel predsedstvu, do katerega je imel po alfabetu pravico, je seji predsedoval dr. Beneš, ki je torej predsednik 42. seje Sveta. Dr. Beneš je otvoril sejo z govorom, v katerem je pozdravil novo članico Nemčijo ter njenega delegata dr. Stresemanna. Pozdravil je tudi nove nestalne člane Sveta ter izrazil upanje, da bo novi svet deloval v istem duhu spravičnosti in mednarodnega prijateljstva kakor dosedanjí Svet.

Italijanski emigranti o Mussoliniju

Italijanski emigranti protestirajo pri vladah evropskih držav proti Mussolinijevi grožnji. — Italija pošilja v Francijo policijske agente. — Čiščenje med tržaškimi fašisti.

Pariz, 16. septembra. d. Skupina italijanskih demokratov, med njimi nekaj bivših poslancev, je poslala znanim ministrom Francije, Anglije, Nemčije, Belgije, Avstrije, Češkoslovaške, Švice in Luksemburga ter predsedniku Društva narodov pismo, v katerem protestirajo proti odklonu in grožnjam, ki jih je izrekel Mussolini povodom atentata nanj zoper italijanske emigrante. Pismo, ki ga objavlja tudi tukašnji »Corriere degli Italiani«, pravi nadalje, da so bili tekom desetih mesecev izvršeni na Mussolinija trije atentati. Prvega je inscenirala policija sama, ki naj bi dala z njim diktatorju povod za preganjanje časopisja in za uvedbo posebne zakonodaje v zaščito njegove lastne osebe. Posledica tega atentata so bile glavni vzrok ostalih dveh napadov. Poslednji atentat pa je Mussolini porabil kot povod, da znova začne vprašanje političnih beguncev.

Vse kaže, da namerava fašistovska vlada zahtevati od inozemstva, naj smatra v bodoče italijanske politične begunce za navadne zločince in naj jih zato na zahtevo italijanske vlade izžene oziroma izroči njej. Zastopniki italijanske demokracije izražajo v svojem pismo prepričanje, da bodo inozemske vlade tako zahtevo odločno odklonile. Zato izjavljajo, da prevzamejo jam-

stvo za to, da se italijanski demokraciji pripadajoči emigranti vzdrže vsakega nasilja v smislu discipline svoje stranke. Moralna odgovornost za atentate na Mussolinija pada edinele na fašistovsko diktaturo.

Pariz, 16. septembra. k. Ministrski predsednik Poincaré je danes sprejel francoskega poslanika v Rimu, ki bo zopet nastopil svoje mesto. Razgovarjal se je z njim o zadnjih demonstracijah proti francoskim konzulatom v Italiji.

Udruženje italijanskih republikancev objavila v pariških listih izjavo, po kateri je bilo pred dvema dnevoma odposlano v Pariz in v druge kraje Francije več fašistovskih policijskih agentov, ki imajo nalogo provocirati komplete, da bo mogoče doseči izgon antifašistov.

Trst, 16. septembra. o. Z rimskim brzovlakom je davi dospel v Trst glavni fašistovski tajnik poslanec Turati. Po svojem prihodu je takoj odšel na prefekturo ter konferiral s tržaškimi fašistovskimi komisarjem pol. Roceljem in s prefektom Gasteljem. Njegov prihod je v zvezi s poslednjimi spopadi fašistov z orožniki. Fašistovski komisar Ricci bo najbrže odžigan. Fašisti pa bodo morali izprazniti prostore frazonskega društva Filharmonica.

Slabo gospodarstvo v državni sladkorni tovarni

Beograd, 16. septembra. r. Člani finančnega odbora so danes inšpicirali državno tovarno sladkorja na Čukariki pri Beogradu. Ugotovili so, da znaša deficit v letih 1924 in 1925. 81 milijonov dinarjev. Ravatelj je ta primanjkljaj opravičeval s tem, da je bila sladkorna pesa drago plačevana, doim se je sladkor prodajal po nizki ceni. Tvornica je vetopila v kartel sladkornih tovarn, ker je lani bila hiperprodukcija sladkorja in se je bilo treba zasigurati prodajo. Od tvornice kupuje sladkor okrog 50 grostov, ki so se obvezali, da sladkorja ne bodo kupovali v inozemstvu. Od 1. januarja do 1. julija t. l. je dobila tovarna 1 milijon dinarjev prejemkov in ima rezerve za 6 milijonov. Finančni odbor je ugotovil, da je letošnji dobiček v znesku 1 milijona dinarjev daleko premajhen za rentabilnost, ker država vlaga v tovarno 20 milijonov dinarjev.

Pašić in Trifković v Cavtatu

Split, 16. septembra. r. Gosp. Nikola Pašić je snoci ob pol 8. dospel v Cavtat. V Gružu se mu je pridružil predsednik Narodne skupščine gosp. Marko Trifković in je z njim dalje časa konferiral. Pašić staneje v vili svojega zeta Radića. V sanatoriju »Tiba« je rezerviranih več sob za radikalne ministre in prvake, ki bodo te dni prihajali na konferenco, a istotako za Pašičevega sina Radomirja. Danes je že dospel mnogo radikalov in radovednešev v Cavtat, da bi videli Nikolo Pašića. Pašić še ne sprejema nikogar razen svoje najbližje okolice.

Kongres Narodne Odbrane

Beograd, 16. septembra. r. Jutri in pojutrišnjem se tu vrši kongres Narodne Odbrane, ki se ga udeležijo delegati iz cele države. Poleg volitev novega glavnega odbora je na dnevnem redu tudi fiksiranje bodočega pravca za delovanje Narodne Odbrane.

Podpis prijateljske pogodbe med Rumunijo in Italijo

Rim, 16. septembra. o. Mussolini in general Averescu sta davi podpisala v palači Chigi italijansko-rumunsko prijateljsko pogodbo. Po ceremoniji je Mussolini priredil v vili Torlonia slavnosten banket na čast Averesa.

»Popolo di Roma« pravi, da je ta pogodba samo še formalno sankcionirala dejansko stanje, ki je nastopilo že pred dolgim časom med obema državama. Danes se Italija in Rumunija nahajata na eni in isti poti, ki vodi k skupnim ciljem. Zato ni brez pomena dejstvo, da je general Averescu včeraj pozdravil Mussolinija v Grand hotelu na rimski način.

»Radio Nazionale« dostavlja, da je predvčerajšnjim prispel v Rim tudi rumunski poslanik pri Vatikanu. V Rimu se nahajata tudi apostolski nunciji za Rumunijo msgr. Dolci. Zato je verjetno, da bo Averescu porabil priliko za pogajanja z Vatikanom in da ga bo papež sprejel v posebni avdijenci.

Rim, 16. septembra (brž.) Prihodnjo spominla obišče rumunski kraljevi par Rim.

Vprašanje inozemskih trgovskih zbornic v Turčiji

Angora, 16. septembra. (brž.) Diplomatski zastopniki Francije, Italije, Anglije, Amerike in Belgije so izročili danes turški vladi noto glede vprašanja tujih trgovskih zbornic v Turčiji.

Razdelitev carine med Gdanskim in Poljsko

Zeneva, 16. septembra. (brž.) Tu se je dosegel dogovor med Gdanskim in Poljsko o ključu za razdelitev carine. Po tem dogovoru dobi Gdansk najmanj 14 milijonov goldinarjev na leto iz dohodkov skupnega carinskega ozemlja.

Zarota proti japonski vladi

Tokio, 16. septembra. (brž.) Pred sodiščo pride 42 japonskih dijakov, ki so poskušali vreči japonsko vlado.

Oevre Richter Frich:

Rdeča megla

Roman.

XLV.

«Missourijska» jutranja vožnja.

Ameriška topničarka »Missouri« je odplula proti Mortonovemu otoku baš v trenutku, ko je vzhajalo solnce. Mladi kapetan še ni povsem razumel položaja. Vpraševal se je, ali ga nima lepo, pol-doraslo, belo oblečeno dekle morda za norca, ko ga s takšno odločnostjo kliče na skrajni konec Bermudov.

Z druge strani pa je bil kapetan Pearson naveličan plesanja v kopaliških hotelih. Koprnel je po trohici izpremembe, po kakršnikoli priložnosti, s katero bi se lahko pohvalil v mesečnem poročilu.

Devojka je brez miru hodila po tesnem krovu topničarke sem ter tja. Časih se je ustavila in zacepetala z nogo; zdelo se je, da ji vozi brod veliko prepočasi.

Kapetan je začuden gledal razvneto malo gospodično. Čiste črte njenega lepega obraza so se mu videle nekam znane; v mislih jo je prištel med tista ženska bitja, ki utegnejo kedaj postati največja sreča ali pa največje gorje svojega moza. Njegovo mornarsko srce se je nehoti vznemirjalo ob pogledu na njeno vitko postavo in njene krasno oblikovane nožice, toda pogrešal je pri njej baš tistega neopredeljivega nečesa, kar označuje poludoraslo dekle. In v gosko z visokimi kodrci in kratkimi krilci se vendarle ni mogel zaljubiti!

40

Ta jutranja vožnja je bila čisto izven pravilnika. Primerjal se je z volom, ki ga dete vodi za nosni obroč. Zato dekletce je kratkoma zahtevalo, naj se pelje z njo na ta in ta otok, da tam odkrije zločin. To je bilo vse, kar je mogel zvedeti od trmoglavke, ki je s pogledom svojih velikih, svetlih oči zavračala vsak ugovor.

Nu, kaj je bilo že spet?

Dekle se je zdajci obrnilo k njemu:

»Koliko vozlov delate?«

»Dvajset milj, gospodična,« je skoro ponižno odvrnil Pearson. Proklete oči je imela ta stvarca!

»Čujte, kapetan Pearson, zanesem se na vas in na vašo molčečnost. Treba je, da smo na vso moč oprezní. Ali ste kedaj čuli, kako poje Ines Ferra?«

»Seveda sem. Ko se je zvedelo, da je mrtva, je bilo v Ameriki državno žalovanje. Še nikoli prej nisem slišal take Toske.«

»Slišali jo boste še.«

Kapetan jo je nezaupno pogledal. Ali je bila mar slaboumna?

»Menda ste pozabili, da je pevka pred nekaj meseci utonila.«

»Ni utonila. Dve sta preživeli.« »Eaglov« pogin. Ena izmed teh dyeh je Ines Ferra. Najdeva jo na otoku.«

»Niti besedice vam ne verjamem,« je zamrmral kapetan. »Kako naj bi bila prišla semkaj? Od Novofundlandskih peščin do Bermudskih otokov je tudi za najboljšega plavca vendarle dolga pot. In kdo bi bila druga rešenka?«

Dekle je pomislilo. »Nu,« je rekla naposled, »ako se današnja odprava posreči, bo vedel jutri itak ves svet. Vprašate me, kdo je druga, ki se je rešila. — Druga rešenka sem jaz.«

Vrli mornariški oficir je prebledel. Njegova osuplost je bila to-

likšna, da ni zmogel besede.

»In moje ime je Evy Westinghouse,« je dodala z mirnim glasom. Pearson je okamenel. Čutil je, da govori gospodična resnico. Zdal se je tudi spomnil tega obraza, ki se mu je zdel tako znan. Ameriški časopisi so bili vendar več mesecev polni slik najlepše devojke in najbogatejše dedične v Združenih državah.

»Ali,« je oporekel s poslednjim dvomom, ki mu je ostal, »misliš sem, da...«

»Razumem vas,« Evy Westinghouse se je nasmehnila prvič, odkar je stopila na brod. »Moja vnanost se vam ne vidi primerna za dvajsetletno gospodično. Zelo laskavo je zame, da sem mogla igrati vloge dekletca, ne da bi zbudila v vas kak sum. A to delam samo na ukaz moza, ki zasleduje gusarje, ki so oplenili »Eagla« in so ga nato potopili.«

»Strašno,« je zamrmral kapetan.

Ko mu je dekle s kratkimi besedami opisalo usodo veleparnika, je izginil z njegovega zagorelega obličja poslednji dvom.

»In zdaj?« je vprašal napeto.

»Zdaj gre za to, da rešimo Ines Ferro in zajamemo razbojnika.« Otok kapetana Kida je zdaj ležal pred njima v solnčni megli. Pearson je nameril nanj daljnogled.

»Videti ni žive duše,« je zamrmral, »ne prijatelja ne sovražnika.«

Evy Westinghouse je prebledela kakor mrlič. Pa ne da bi bili med tem premagali doktorja Fjelda in umorili pevko?... Ničesar ni mogla izdavit v odgovor, tako strašna tesnoba ji je zadržila grlo.

Mehanik

za montiranje in vseh vrst popravila, osebnih in tovornih avtomobilov. popravila k temu spadajoče razsvetljave, magnetov itd.

se takoj sprejme.

Samo prvovrstne moči naj se predstavi pri

ravnatelju M. Rozman. Z dani most. 6654 a

Pohištvo

elegantno v formi najtinejše v kvaliteti zmerno v ceni priporoča

A. AMANN, Tržič, tovarna pohištva. 665 a

Knjigovodstva, bilance

v trg. in industr. obratih urejuje in organizira strokovnjak

Ponudbe pod »Organizacija« na og. asni oddeli. »Jutra«

JOŠ SUCHY
Ljubljanski
tipični

Satirčno psihološki
obrazci

Kart. Din. 24—

Neroca se pri
Tiskovni družbi
v Ljubljani,
Prešernova ulica 1

Tovarniško

poslopje

za manjši obrat, svetlo

se išče v najem

Ponudbe z navedbo okala in najemnine na: A. Lampret, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 6609 a

Notarskega kandidata

s pravico namestovanja

sprejme notar v Kamniku.

Ponudbe z navedbo zahtevkov na pisarno. 6638

Potnika

dobro uvedenega v Sloveniji išče veletrošina s papirjem in pisalnim potrebščinami v Zagrebu.

Ponudbe z referencami na Zagreb I., poštanski pretinac 34. 6653 a

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi 211

Rajko Turk, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova 9 nasproti glavne cararnice.

Vse informacije brezplačno!

Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo javlja vsem svojim članom pretužno vest, da je dne 15. t. m. po dolgotrajni mučopolni bolezni preminul dolgoletni član glavnega odbora, gospod

Fran Crnagoj

šolski upr. in nadz. šolskih vrstov v p

Pogreb nepozabnega rajnega bo v petek 17. t. m. ob pol 4 pop. iz drž. bol. na pokopališče pri Sv. Križu. Neumornemu delavcu na polju umnega sadjarstva in vrtnarstva najčastnejši spomin!

6657

Načelstvo.

Dolgo obstoječa, velika tvrdka manufakturne stroke v Zagrebu z več tovarniš. ni skladišči

išče

prvovrstnega VODJO prodaje

ki je popolnoma verziran v bombažni in volneni stroki za celokupni promet z odjemalci in za nadzorstvo nad potniki

Ponudbe se naj pošljejo na Publicitas d. d., Zagreb, Gundulićeva ulica 11, pod »Za 9532« 6647 a

Zahvala.

Ob br. dki izgubi iskreno ljubljene soproga, očeta, brata itd., gospoda

Drago Oblaka

zrekava tem potom skreno zahvalo za izkazano sočutje in soznanje č. duhovščini, g. nadsvetniku Kolaricu, šefu teh. oddelka g. Banovu, šefu teh. sekcije, gg. uradnikom in drugim uslužbenecem tehn. sekcije, kakor tudi gg. pevcem in vsem darovalcem krasnega cvetja. Nada se zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so ranjkega spremljali na zadnji poti!

Ljubljana, dne 16. septembra 1926. 6656

Mici Oblak s sinčkom Draganom.

Brill

Biser vseh čistil za čevlje

Brill daje čevljem izreden sijaj in odličnost. — **Brill** mehča usnje in mu potrojuje trajnost. — **Brilla** je treba vzeti najmanjše količino za čiščenje čevljev. — Ne pozabite, da škatla **Brilla** zaleže za tri škatle podobnih proizvodov.